

Monimuotoisuuskaistoilla biologista torjuntaeliöstöä humalatarhoihin

Saara Tuohimetsä, Erja Huusela ja Merja Hartikainen / Luonnonvarakeskus

Lisääntyvä viljely voi tuoda haasteita kasvinsuojeluun. Kasvivalinnoilla voidaan avustaa biologista torjuntaa.

Suomessa humalan viljelyala on kokonaisuutena pieni. Myös yksittäisen tilan viljelemä humala-ala on pieni, vuonna 2022 tilojen keskimääräinen koko oli tilastollisesti 24 aaria. Kiinnostusta humalan viljelyyn on kuitenkin melko paljon ja viljelijöiden määrä saattaa kasvaa tulevaisuudessa, kun saataville tulee Suomen olosuhteisiin sopivia lajikkeita. Viljelyn laajetessa haasteeksi tulevat humalalla viihtyvät kasvitaudit ja tuholaiset, koska humalan kasvinsuojeluun ei Suomessa ole rekisteröity torjunta-aineita.

Viljelijän on taisteltava kasvitauteja ja -tuholaisia vastaan pitämällä kasvusto hyvässä kunnossa ja ilmavana, tarkkailemalla kasvintuhoojien esiintymistä sekä mekaanisin toimin poistamalla oireisia kasveja ja tuholaisesiintymiä.

Tietoa humalan kasvintuhoojista Suomessa kerätään.

Havaintokäynneillä ja kelta-ansaseurannoilla humalistoissa on tavattu ripsiäisiä, kaskaita, vihannespunkkeja, perhostoukkia ja humalakirvoja. Erityisesti humalakirva on loppukesällä runsastuvilla populaatioillaan laaturiski humalan sadolle, joka korjataan elo-syyskuussa.

Humalatarhoihin kylvettyjen monimuotoisuuskaistojen ideana on lisätä humaliston hyötyhyönteismäärää ja -lajistoa. Kaistoilla pyritään lisäämään erityisesti humalakirvan luontaisia vihollisia leppäpirkkoja, hämähäkkejä, harsokorentoja, kukkakärpäsiä ja loispistiäisiä. Monimuotoisuuskaistoina on kylvetty erilaisia kukkaseoksia. Kaistoilta on lisäksi tehty pölyttäjien ja päiväperhosten linjalaskentoja.

Ensikokeilujen perusteella humala hyötyy monimuotoisuuskaistoista. Luontaisia vihollisia on esiintynyt kukkakaistoilla ja humalistossa.

Nokkosta humalistoissa ei kannata olla, koska se toimii isäntäkasvina yhteisille tuholaisille. Siten rikkakasvien hallinta on muunkin kasvinsuojelun näkökulmasta tärkeää.

Kuva 1. Hankkijan perhonen yksivuotisella seoksella kylvetty kukkakaista Jami Kurejoen nuoressa humalatarhassa kesällä 2022.

Kuva 2. Kesällä 2023 Luke Piikkiön humalistossa havaittiin enemmän hyötyeliöitä kuin vuotta aiemmin, jolloin tarhassa ei ollut monimuotoisuuskaistaa. Leppäpirkot ja niiden toukat (kesellä) saalistavat aikuisia kirvoja ja niiden toukka-asteita sekä vihannespunkkeja.

Humalakirva ja kaskaat ovat humalan tuholaisia. Kukkakaistoilla voidaan lisätä kukkakärpästen määrää humalistossa. Läpikuultava kukkakärpäsen toukka on kirvapeto, joita on tavattu humalan koeviljelmillä.